

ARCHAEOLOGIES 3.1

Mart 2007

ÖZETLER

Nurcan Yalman

Küresel Diyalo_a Kulak Misafiri Olmak:

Nick Shepherd

Özet:

Yerel konumlu arkeologlar olarak bizler, küresel bilim dalına ili_kin, nasıl görü_alı_veri_inde bulunuyoruz? Bir yandan tartı_maları ve görü_alı_veri_eri, ulusal sınırlar, kıtalar, yarım küreler ve sosyal sınıflar arasında gidip gelen evrensel meslekta_lar, uygulayıcılar ve eylemciler toplulu_una ait olurken, bir yandan da, ulusal ve enstitü bazında yerel kontekstlere ba_ı, özelle_mi_konumlar almaktayız. Bunlar da, zaten kendilerini dı_dünyayı ayıran fay hatları ve kırıklar misali, çok çe_itli konumlanı_lara sahiptirler: Kuzey ve güney, batı ve batı olmayan, geli_mi_ve az geli_mi_ekonomiye sahip yada ulusal gruplar içinde baskın ve ikincil gruplar dahilinde olmak gibi. Uygulamakta oldu_umuz arkeolojinin türü ile çe_itli a_lara ve kaynaklara eri_m söz konusu oldu_unda, bu eklemelerin de_i_ik biçimleri, ço_unlukla, belirleyici bir anahtar rolü oynamaktadır. Biz arkeologların farklı yöntemlerine yakın ilgi gösteren bir organizasyon olarak WAC'ın a_ırlık koydu_u noktalardan biri de, bu konulara nasıl yönlenebilece_ini yaratıcı olarak dü_ünmeye açmaktır. Bunun bir göstergesi de, WAC listesinde prati_e dökülür. Katılımcı, burada, küresel diyaloglara, büyüleyici bir yelpazedeki konulara, kulak misafiri olabilir.

Archaeologies, artık yeni bir görünüme ve yeni bir yayımcıya sahiptir!

Yardımcı editörüm Anne Pyburn ve ben, *Archaeologies*'in Springer Press'e aktarıldı_ını duyurmaktan sevinç duyarız. Bu ta_inma, WAC üyeleri için pek

çok potansiyel yarar ortaya koymakta, dergiyi, bilimsel yayıncılığın ana akımı içine almaktadır.

MAKALELER

Açıkça Politize Olmu_ Çevrelerde, Mirasın Düzenlenmesi/Biçimlendirilmesi: Bir Yorum Lynn Swartz Dodd

Özet:

Arkeoloji arkeologların, ne şimdi ne de gelecekte, kontrol mekanizmasında bulunmadığı konum ve verilerin yaratıldığı, açıkça politize bir ortamda yapılmaktadır. Bu yorum, Archaeologies 2.2 ve 3.1’de ortaya çıkan, hem arkeologlar için etik sorumluluğu hem de “diğerleri” nin üzerine yüklenme potansiyeli olan, hatta, tehlikeli dahi olabilecek durumların, altında yatan dinamikleri tanımlayan beş farklı açıklayıcı vaka çalışmasını sorgulamaktadır. Bunlar, arkeolojik miras yönetimi ile ilgili ısrarcılıkları ve hataları, karışık miras değerlendirilmesi, kurumların potansiyel miras kaynakları ile sınırlandırılması, arkeolojik araştırma amaçlarının yerel ekonomiler, politikalar ve sosyal isteklere karşı dengelenmesi ve modern kontekstte mirasın dağılımını karmaşıklaştıran, arkeolojik olarak tanımlanmış toplumların insan-aktarımı (trans-border) gerçeği gibi konuları da içine alır. Uygulamamızın ve niyetimizin bir kısmı eylemci bir üretilmeye de bir sonuç olabilir. Ama ne olursa olsun, değersiz bir arkeolojik ürün/sonuç diye bir şey yoktur.

Perü’de, Yerli Kimliğinin Politikasını Yeniden İnşa Etmek

Daniella Jofré P.

Özet

Arkeolojinin sosyal kimlikleri, materyal kültüre ve etnik gruplara dayanarak nasıl oluşturduğunu, şimdiki araştırma sorularını oluşturmaktadır. Yakın bir zamanda, Kuzey Perü’nün Tarapacá bölgesinden bir kısım yerli nüfus, yerli haklarını ve *And’ların İlk Ulusu* olarak tanınmayı talep ettiler. Perü Hükümeti’nin halihazırda geliştirdiği kanun ve programları kullanarak, kendilerini, organize yerel topluluklar olarak yeniden tanımladılar. Onların bu talepleri,

bilimsel bilgiyi üreten arkeolojik uygulamayı ve bunun toprak, su ve kültürel miras mülkiyeti ile ilgili olarak sosyal yankısını sorgulamaktadır. Latin Amerika'nın sosyal kontekstinde, arkeoloji bazen politik bir rol oynamaktan kaçınılmazdır. Sonuç olarak, di_erleri üzerine, bazı tarihi bilgileri kabul etmi_tir. Bir sosyal bilim olarak bilim dalının, arkeolojik temelli kimlikler üzerindeki kendi etkisini de_erlendirme gereksinimi vardır. Bu kimlikler, bazen politik olarak vazgeçirilm_ , de_i_tirilm_ ve bugün için me_rula_tırılm_ yeni bir geçmi_in yaratılabilmesi için uyumlandırılm_tır. Bu makale, _ili'li Aymara örne_ine odaklanarak, kimli_in politikası ve bunun uyumlandırılması stratejilerinin me_rulu_u tartı_masını biraz daha ileriye götürecektir.

Anahtar Kelimeler: South American Archaeology, Indigenous Identity, Ethnicity, Aymara Nation, Tarapacá, Chile.

Guatemala'da Arkeolojik Miras: Iximche Harabeleri Üzerine Yerli Bakı_ Açılı_.

Lars Frühsorge

Özet:

Guatemala'daki mirasa olan yerel bakı_ açılı_ , genellikle pek duyulmamaktadır. Bu yazıda, Iximche ve Tecpán gibi da_lık bölge yerle_meleri ve bunlara yakın bir yerli topluluk arasındaki karma_ık ili_kiler gösterilerek bir örnek çalı_ma sunulmaktadır. Her ne kadar Iximche, yerel ekonomi açısından çok küçük bir öneme sahipse de, onun önemi, farklı sosyal ve din gruplarının kar_ılıklı ileti_iminin kuruldu_u bir yer olmasından kaynaklanır. Bu yerle olan tinsel ili_kinin izleri, koloni ça_ına kadar geriye tarihlenebilir. Bugün Guatemala'nın her tarafında bulunan Maya'lar, seramonilerini icra etmeye, oraya gitmektedirler. Bu yer, aynı zamanda, Pan Maya eylemcileri ve ulusu gibi yerel insanların kimlik in_a etmede odak halini almı_tır. Iximche harabeleri, kolektif belle_in olu_turulmasında önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, Hristiyan kiliseleri gibi dı_oyuncularla, milli hükümet, Maya eylemcileri ve arkeologları da kapsar.

Kim İktı? Slovak ve Macaristan Arkeolojileri ve Tarihindeki Milliyetçilik.

Eduard Krekovi

Özet:

Slovak ve Macarlar, 1918'e kadar, 1000 yıl gibi bir sürede, ortak bir devlet olarak yaşadılar. Bugün farklı ülkelerde yaşayan arkeologlar ve tarihçiler, farklı sorulara ilgi duyup, geçmi_e dair farklı yorumlar önerebilmektedirler. Ele alınan örnek, Slav ve Macarların Orta Tuna bölgesine varışları konusudur. Her ne kadar genel olarak kabul gören, Macarların Slavlar'dan 350 yıl sonra buraya geldikleri görüşü ise de, bazı Macar bilim adamları, vatana "ikili yerleşim" olarak adlandırılan fikri ve Macarlarla Hunlar arasındaki ilişkiyi önemle savunmaktadırlar. Bu sebeple, Slovak arkeolojisinin literatüründe, Slavların zaten 4.yy'da (hatta daha da erken bir tarihte) Hunlardan önce Slovakya bölgesindeki "varlığına" ilişkin tartışmaları bulabiliriz. Bu makale, Macar (Hungarian) ve Slovakların tartışmalı durumları ile ilgili teorilerin bazı örneklerini eleştirel bir gözle sorgulamakta, problemlere yol açan çelişkili yorumların, sosyo-tarihsel ve kavramsal köklerini göz önüne almaktadır.

FORUM

Dünya Arkeoloji Kongresi'ne (WAC) Batı Afrika'lı Bakış Açısı: Karşı Çıkmış ve İstekler.

C.A. Folorunso

Özet:

Bu yazı, Batı Afrika bölgesinin nasıl erken tarih ve Dünya Arkeoloji Kongresi'nin biçimlenişine dahil olduğunu ele almaktadır. Özellikle, 1983'te Jos-Nijerya'da yapılan Prehistorya Pan-Afrikalılar Birliği 9. Kongresi'nde olan olaylar ve ilişkili çalışmalarını tanımlamaktadır. Bu toplantıda, Güney Afrika'daki ırkçı ayrımcılığı, bütün üyelerin hazır bulunduğu bir oturumda gündeme gelmişti. Çözüm, ırk ayrımcılığının kınanmasında ve Güney Afrika kuruluşları ile bütün bağlantının kesilmesinde bulundu. Ayrıca, Güney Afrika ile bağlantıları sağlayan kuruluş ve meslektaşlar da sert bir biçimde eleştirildiler. Bu, daha sonraları, WAC'ın Güney Afrika'ya bakışının özünü teşkil etti ve Southampton Kongresi organizatörleri tarafından benimsendi. İleriye bakıldığında, oldukça zorlu engellerin, Batı Afrika arkeolojisi için de artı

kaldı_ını söyleyebiliriz. Bunların ço_unlu_u, yapısal niteliktedir. Cezalandırıcı vize talebi, nakit krizi ve kaynak azlı_ı Batı Afrikalı meslekta_ları küresel meslekta_lı_a katılımından tamamen ayırmaktadır.

Translated from Turkish by Nurcan Yalman